

A Nílus vizét el kell vezetni...?
Természetvédelmi problémák és éhségövezetek Afrikában

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

7. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Tomory Ibolya

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	12-13 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A Száhel-övezetet átszelő Nílus mocsaraiból elpárolgó vízmennyiség csökkentésének és az elsivatagosodás problémájának megvilágításán keresztül toleranciára, empátiára, társadalmi felelősségvállalásra ösztönzés.
A modul témái, tartalma	Témái: Társadalom – szociális problémák; konfliktus – érdekellentétek; kultúrák – népcsoportok; globalizáció – ökológia, világproblémák, fenntarthatóság; környezet – környezettudatosság, környezetetika Tartalom: Afrika Nílus-menti mocsaras vidékére, Szuddba, és a körülötte levő sivatagi világba kalauzol el a modul, problémafelvető szándékkal.
Megelőző tapasztalat	Természetföldrajzi információk leolvasása földrajz térképről, ezek felhasználása a gazdasági-társadalmi aspektusok megismeréséhez. Tájékozódás a vízrajzi, természetvédelmi problémákról.
Ajánlott továbbhaladási irány	Más földrészek, országok természeti képe, természeti adottságainak sajátosságai. A föld védelme, a vízgazdálkodás lehetőségei a világon. A vizek fontosságának, a természetvédelmi problémák aktualitásának folyamatos hangsúlyozása a többi földrajzórán, a népesség- és településföldrajzzal is összekapcsolódva, valamint más tantárgyakba is beépítve (társadalomismeret, biológia stb.).
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: tekintet másokra, tolerancia, nyitottság A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információfeldolgozás, problémaazonosítás Társas kompetenciák: empátia, véleményalkotás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Földünk – környezetünk (időszerű környezeti, környezetvédelmi kérdések; egy földrajzi térség éghajlatára, vízrajzi viszonyaira ható probléma ismerete) Tantárgyakhoz: földrajz; társadalomismeret Modulokhoz: Ne dugd homokba a fejed!; A Kilimandzsáró gyermekei; Az istenek a fejükre estek; Maszkok tánca; Esőtánc és gyerekkatonák (A darfuri katasztrófa); Nincs ingyen ebéd
Támogató rendszer	Spencer Kagan: <i>Kooperatív tanulás</i> . Önkonet Kft. Budapest, 2001 Vojnits András: <i>Afrika</i> . Kossuth. Budapest, 2000 René Gordon: <i>Afrika</i> . Magyar Könyvklub. Budapest, 2002

Módszertani ajánlás

A témakör feldolgozása 3×45 percben ajánlott, de összevonás is lehetséges. Az első óra kibontásnak, általános alapozásnak és földrajzi problémafelvetésnek tekinthető. A második és a harmadik óra a problémát konkrét helyszínekkel és esetekkel köti össze, s néprajzi elemeket is tartalmaz. A ráhangolás összevont óra esetén elhagyható, ám ekkor számolni lehet rövid időmaradékkal. Ez kitölthető további összefoglalással, az értékelés más változatának felrajzolásával, vagy kötetlen beszélgetéssel. Ha bontjuk a foglalkozást, fontos lehet egy újabb ráhangoló rész is.

A csoportos feladatoknál a csoportalakítás véletlenszerű. A tanulók például különböző formájú, színű vagy méretű tárgyakat húznak, és az azonos jellemzővel rendelkező tanulók kerülnek egy csoportba. A beszélgetéseknél és a véleményalkotó feladatoknál érdemes hangsúlyozni az együttes munkát, a közös gondolkodást és azt, hogy a csoport minden tagja szerephez jusson. A feladat teljesítése rendhagyó abban az értelemben, hogy nem feltétlenül a legjobban kommunikáló tanuló lesz a szóvivő és nem csak a véleményformáló személyiségek jutnak vezető szerephez.

A modul mellékletei

Tanulói segédletek

D1 – Az éghajlat és a folyók vízjárása Afrikában
Szövegrészlet a páros munkához.

D2 – Az éhségövezetek
Szövegrészlet a páros munkához.

D3 – Honnan ered a Nílus?
Szövegrészlet egyéni olvasásra.

D4 – A Szudd világa
Négy önálló szövegrészlet a csoportmunkához.